№ 242. Sobota 20. Października 1860. Rok wydania 50.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inserya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina *Bludniki*, w obwodzie stanisławowskim, ofiarowała na założenie regularnej szkoły parafialnej u siebie budynek na gminnym gruncie wraz z przyległym ogrodem objętości 92 kwadr. sążni na szkółkę owocową, i zobowiązała się po wieczne czasy należycie budynek urządzać i zawsze utrzymywać w dobrym stanie, zaopatrywać w potrzebne porządki szkolne, ponosić koszta na ochędóstwo i posługę szkolną, i na opał szkoły dodawać rocznie 6 niż. aust. sągów twardego drzewa. Każdoczesnemu nauczycielowi, który ma także pełnić służbę dyaka, i za tę funkcyę kościelną pobierać będzie zwyczajne dochody, przeznaczyła gmina na uposażenie roczną kwotę 100 zł. w. a. w gotówce, a przytem 6 meców pszenicy i 8 meców żyta w ziarnie.

Udowodnioną temi ofiarami troskliwość o rozszerzenie nauki między wiejskim ludem podaje niniejszem c. k. Namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Lwów, 26. września 1860.

Sprawy krajowe.

(Kurs technologii w akademii technicznej.)

Lwów, 18go października. Za przyzwoleniem wysokiego c. k. ministerstwa oświecenia rozpoczyna pan *Rudolf Günsberg*, asystent przy chemicznem laboratoryum c. k. akademii technicznej już w tym roku szkolnym w sali chemii c. k. akademii technicznej odczyty z technologii chemicznej za opłatą honoraryum według następującego programu:

Program.

Wstęp.

O materyach palnych, opalaniu i oświetlaniu.

I. Oddział.

Profesye, które się przyczyniają do utwarzania organicznych materyi nawozowych, jako:

1. Piwowarstwo.
2. Fabrykacya spirytusu ze zboża, kartofli i buraków, tudzież rektyfikacya.
3. Fabrykacya krochmalu z pszenicy i kartofli i przemiana krochmalu w dextryn, gumi i cukier krochmalowy.
4. Fabrykacya cukru z buraków.
5. Wybijanie oleju i rafinowanie.
6. Suszenie lnu i konopi.

Jako dodatek do tego oddziału.

O pożywnej wartości materyi pasznistych, o nawozie stajennym, jego wpływie na wzrost roślin i użyciu na miejscu.

O fabrykacyi kompostu nawozowego i pudrety.

II. Oddział.

Profesye, które się przyczyniają do utworzenia mineralnych materyi nawozowych:

1. Fabrykacya dymiącego i angielskiego kwasu siarczanego.
2. Uzyskiwanie potażu,
   soli warzonki,
   saletry,
   węglowego amoniaku,
   witryolu i ałunu.
3. Wypalanie wapna i gipsu.
4. Fabrykacya sadzy.

Jako dodatek do tego oddziału.

O funkcyach mineralnych materyi nawozowych przy wzroście roślin, i korzystny sposób ich zastosowania.

III. Oddział.

Profesye, które się nie przyczyniają do utwarzania nawozu, jednak wyrobom krajowym nadają wartość pieniężną, jako to:

1. Fabrykacya szkła.
2. Fabrykacya towarów i naczyń glinianych.
3. Maziarnia i uzyskiwanie węgli.
4. Fabrykacya octu z drzewa i przedstawienie octowo-kwaśnych soli.

Na odczytach o technologii chemicznej c. k. akademii technicznej będzie wykładany w pierwszem półroczu $18^{60}/_{61}$:

Oddział I.

obejmujący profesye, które się przyczyniają do utwarzania organicznych materyi nawozowych, a mianowicie:

1. Piwowarstwo.
2. Fabrykacya spirytusu ze zboża, kartofli i buraków.
3. Fabrykacya krochmalu z pszenicy i kartofli, jako też przemiana krochmalu w dextryn, gumi i cukier krochmalowy.
4. Fabrykacya cukru z buraków.
5. Wybijanie oleju i rafinowanie.
6. Suszenie lnu i konopi.

Jako dodatek.

O pożywnej wartości materyi pasznistych.

O nawozie stajennym i użyciu onegoż na miejscu.

O fabrykacyi kompostu nawozowego i pudrety.

Osobno 2 godzin w tygodniu:

O chemicznem rozpoznawaniu produktów handlowych ze względu na ich czystość i przeznaczenie ich wartości technicznej.

Honoraryum od zwyczajnych słuchaczów wyznaczone jest po 5 zł. w. a. na półrocze, od nadzwyczajnych słuchaczów po 10 zł. wal. aust. na półrocze.

Odczyty zaczną się z początkiem listopada b. r., a zgłaszania się słuchaczów będą przyjmowane w chemicznem laboratoryum c. k. akademii technicznej.

Wiedeń, 17. października. *Telegraful Roman* donosi: Jego c. k. Apost. Mość najwyższem postanowieniem z dnia 27. września r. b. polecił najłaskawiej ministerstwu wyznań i oświecenia oznajmić biskupom w Siedmiogrodzie i Bukowinie, że N. Pan nie jest przeciwny, by utworzyć rumuńsko-greckie dyzunickie arcybiskupstwo, ale że rozwiązanie hierarchycznego związku, który nakazano drogą polityczną roku 1780, może nastąpić jedynie na podstawie wniosku prawnego synodu.

Na mocy tego c. k. ministeryum wyznań i oświecenia uznało za pożądane, by biskupi w Siedmiogrodzie i Bukowinie porozumieli się co do wniosków, które karłowicki synod ma przedłożyć Jego c. k. Mości względem uregulowania hierarchycznych stosunków w biskupstwach Siedmiogrodu i Bukowiny, i że obu tym biskupom ma być pozostawione wyrozumieć poprzednio zdania i życzenia swoich dyecezan.

(Posiedzenie rady państwa z 18. września.)

Jego ces. Wysokość książę prezydent otworzył posiedzenie, poczem hr. Clam czytał następujący ustęp sprawozdania:

Co do podatku od piwa, wynoszącego 16 milionów, wnosi komitet, aby zwrócić uwagę rządu, azali nie lepiejby było w miejsce dzisiejszego podatku według stopni zaprowadzić podatek od słoda, a to, aby ułatwić pobór podatku, a zarazem otworzyć temu rodzajowi fabrykacyi obszerniejsze pole doskonalić się.

Co do podatku od cukru z produktów krajowych, najprzód potrzeba wyznać, że nikt pewnie nie zaprzeczy, jak wielkie korzyści przynosi wyrób cukru burakowego, iż pozostawia w kraju tak wielkie sumy, które wprzód za obcy cukier wywożono za granicę, a więcej jeszcze wpływa tak znakomicie na podniesienie uprawy ziemi, przemysł, i zwiększa znacznie przychód podatkowy dla skarbu. Z tych przyczyn należy uprawę buraków jak najtroskliwiej upowszechniać i wspierać.

Gdy jednak stan obecny skarbu nie dozwala myśleć, aby w tej chwili przedsiębrać można skuteczne środki w tym celu, mniema komitet, że należy przynajmniej cło zwrotne przy wywozie podnieść do wysokości podatku opłaconego od wyrobu. Zwrotna opłata, jest obecnie niedostateczna i zbyt nizka, a to tem bardziej, że podatek od cukru, równie jak podobny mu podatek od gorzałki, piwa, wina, moszczu, obciąża ściśle połączone z rolnictwem gałęzie przemysłu, a zatem cięży właściwie na własności ziemskiej, która i tak już musi z wielkiemi walczyć trudnościami. Komitet tedy czyni wniosek, aby wysoka rada państwa poleciła uwagi sprawozdania załączone pod 1. 4. uwadze i uwzględnieniu ministerstwa.

Wysokie zgromadzenie przyjęło jednomyślnie ten wniosek, poczem hr. Clam czytał dalszy ustęp sprawozdania komitetu.

Co do ceł nie może zabaczyć komitet, że zmiana w zasadach prowodawstwa celnego dokonana bez poprzedniego przygotowania, okazała się szkodliwą dla wielu gałęzi krajowego przemysłu, co tem gorzej jest, że pomimo tego chybiono zamierzonego celu. Wnosi przeto komitet, aby przy spodziewanej rewizyi pozycyi celnych, mieć starannie na oku wszystkie te względy, przemysłowe i ekonomiczne, równie jak wszystkie trudności epoki przychodowej. Komitet przekonany jest, że spólnym udziałem wszystkich krajów monarchyi najskuteczniej rozwiązane będą te ekonomiczne kwestye, że spólność ta najlepszą będzie rękojmią, aby załatwić tę sprawę odpowiednio wszechstronnym widokom, i zaspokoić wszystkich.

Pomiędzy dochodami celnemi umieszczono dochód z tax kontumacyjnych w sumie 20.000 zł., lecz między rozchodami nie znajduje się wcale wydatek na urządzenie kontumacyjne. Aczkolwiek wspomiano tu o urządzeniach kontumacyjnych tylko ze względów finansowych przy poborze tax, komitet nie może opuścić tej sposobności, aby nie wspomnieć, że urządzenia kontumacyi od bydła, w miejscach którędy przychodzi zagraniczne bydło do kraju, nie są wcale tak wzorowe, aby mogły rzeczywiście uchronić kraj od zarazy bydła, i wnosi aby wysokie zgromadzenie załączony tu projekt komitetu w tym przedmiocie poleciło uwzględnieniu ministerstwa.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Ameryka.

(Wiadomości o Walkerze.)

Jedna z ostatnich poczt amerykańskich donosiła, że stracono korsarza Walkera i jednego z jego towarzyszy. Następująca poczta zmodyfikowała tę wiadomość mówiąc, że go jeszcze nie rozstrzelano, ale że to nastąpi w przeciągu 24 godzin. Teraz znowu piszą z Nowego Orleanu dnia 26. września: Jak donosi szoner „Taylor“, który przypłynął z Truxilo, Walker znajduje się w bezpieczeństwie i ma powrócić do domu najbliższym parowcem. Byli by natychmiast uwolnili Walkera i pułkownika Rudlera (Kudlera), gdyby byli wystąpili z amerykańskiem prawem obywatelstwa albo wezwali opieki angielskiej. I żadnego z nich nie rozstrzelają, gdyż Anglicy oświadczyli, że na to nie zezwolą.“

Sprzecznie głosi dziennik nowojorski z dnia 29. z. m.: Angielski parowiec wojenny „Gladiator“ przypłynął do Nowego Orleanu z resztką towarzyszy Walkera, którego stracono d. 12. b. m. Jak słychać dano do niego 10 strzałów śród radośnych okrzyków krajowych widzów. Jego zwłoki pogrzebali cudzoziemcy, gdyż krajowcy nie chcieli brać udziału w ceremonii. Pułkownika Kudlera skazano na czteroletnie więzienie.

— Angielski okręt na afrykańskiem wybrzeżu, pojmał w Norfolku niewolniczy okręt „Storm King“ z 620 murzynami. — Jak telegrafują z Jowy, otworzono kolej żelazną Misisipi-Misuri do Marengo.

Hiszpania.

Dnia 13. b. m. telegrafują z Madrytu, że dnia 16. ma być zwinięty obóz pod Ardoz, a Ich Mość Królestwo zamierzali dnia 14. opuścić Saragosę.

Anglia.

(Przypadek hr. Paryża.)

Z Londynu telegrafują dnia 15. października o 10. godzinie rano: Hrabia Paryża złamał przedwczoraj prawą nogę na polowaniu w Claremont, ale stan jego nie jest niebezpieczny.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Zbrojenie się Piemontu.)

Paryż, 14. października. *Monitor* donosi, że Cesarz mianował swoim adjutantem jenerała Mollard, dawniej zostającego w sardyńskiej armii.

— *Gazeta de Lyon* pisze: Zdaje się, że Papież nie da biskupowi marsylijskiemu, msgr. Mazenod, kapelusza kardynalskiego, a ksiądz Maret nie otrzyma wcale prekonizacyi na biskupstwo w Vannes.

— Co do Francuzów, którzy bez pozwolenia rządu wstąpili w szeregi byłego rządu papieskiego, rozporządził Cesarz nie rozciągać ustawy w tej mierze na młodych ludzi. Jak wiadomo, kara za to przekroczenie jest utrata francuskiego prawa obywatelstwa. Pan Olozoga znajduje się w Paryżu, gdzie był dawniej hiszpańskim posłem i osobiście jest znanym Cesarzowi. Olozoga ma przedłożyć osobne polecenia Królowej Izabeli względem spraw stolicy papieskiej. Przyjechał z Turynu, gdzie także działał w tym duchu.

— Dziennik *Patrie* pisze:

Donoszą z Turynu, że rząd wydał wiele bardzo ważnych rozkazów militarnych.

W Turynie rozbiegła się wieść, że rząd pragnąc tak potrzebnej jedności umysłów w kraju, zobowiązał się w obec stronnictwa ruchu przyspieszyć wszelkie uzbrojenie i do sześciu miesięcy uderzyć na Wenecyę w razie, gdyby w tym przeciągu czasu nie odzyskano jej w drodze dyplomatycznej. Pogłosce tej wierzono tam powszechnie.

Z rozmaitych przygotowań ani widać, że armia włoska ma być do pół roku pomnożoną do 250.000 żołnierza na stopie wojennej; z artyleryą silną, liczną i udoskonaloną.

Zdaje się, że w Turynie liczą wiele na źródła i zasoby Włoch południowych. Żołnierze Króla neapolitańskiego mają być wcielone do wojsk piemonckich. W Kalabryi i w Abruzach dadzą się utworzyć dzielne nowe korpusy.

Rząd piemoncki zajmuje się jak wiadomo z wielką starannością reorganizacyą floty neapolitańskiej. Czyni wielkie zakupna i ma w Neapolu znaczne ku temu zasoby, które tam zastał gotowe. Tym sposobem flota neapolitańska stanie się do kilku miesięcy potężną siłą morską.

— Według wiadomości z Neapolu w *Patrie* z d. 9. b. m., przyjęła ludność ogłoszony plebiscit. Głosują za pomocą kartek z wyrazami: *tak* lub *nie*. Sardyńskie wojska wylądowały w Neapolu śród okrzyków ludu. Municypalność wyznaczyła komisyę, która czyni przygotowania na przyjęcie Wiktora Emanuela.

W ostatniej bitwie pod Kapuą pojmano 250 jeńców, zdobyto 4 działa. Sardyńskie wojska zwróciły się ku Kapuy.

Włochy.

(Wypadki dzienne. — Wiadomości bieżące. — Raport z wypadków nad Wolturną w gazecie gaetańskiej. — Rozkaz dzienny Króla Franciszka.)

Rzym. Dziennik rzymski z dnia 6. b. m. pisze: Suma złożona pobożnością wiernych dla spólnego ojca wynosi do tego czasu 1,600.000 szkudów. Zasila skarb Ojca św., którego dochody od czasu inwazyi piemonckiej zmniejszyły się nad wszelki wyraz; od czasu jak słabość rządów europejskich i inne wynikłe z niej okoliczności, o których raczej wolimy zamilczeć, dopuściła aby wojska napastnicze zbliżyły się aż pod mury Rzymu, aby zadały klęskę armii papieskiej, klęskę prawdziwie chlubną dla nas, zważywszy małą liczbę wojsk naszych, i aby pojmały wielką ilość jeńców, których potężny najezdnik stara się wszelkiego rodzaju ponętą i groźbami zachwiać w zaprzysiężonej wierności.

Jest to nie mała Ojcu św. pociechą, że we wspaniałomyślności dzieci swoich za wolą opatrzności znajduje środki zaspokoić zwiększające się potrzeby jego skarbu. Chociaż nie zniżyłby się nigdy do tego stopnia, jakkolwiek dotkliwem byłoby jego położenie, aby przyjąć sumy ofiarowane mu od jednego lub wielu z tych, którzy się zwą mocarzami tej ziemi, nie mógłby jednak odrzucić z drugiej strony wdowiego grosza wiernych katolików ofiarowanego dobrowolnie przedtem i teraz.

Jeżeli wsparcie to pożądanem było przedtem, stokroć więcej pożądanem jest dzisiaj, odkąd śród tylu klęsk nader stało się trudnem, utrzymać wojsko i opłacić tyle urzędników, którzy wytrwawszy w swej powinności, w chwili najazdu zmuszeni byli opuścić swe posady i szukać utrzymania dla siebie, dokąd powołało ich uczucie obowiązku i wierności.

Ojciec Św. ma silną ufność w opiekę wszechmocnego, że łaska jego skróci dzisiejsze przeciwności. Ojciec św. tuszy zarazem z całą pewnością, że pobożna i wspaniałomyślna pomoc wiernych nieprzestanie nieść mu ulgę i nadal w tem bolesnem położeniu, które patrząc w przyszłość jest tylko chwilowem i przemijającem.

— *Kuryer Marchijski*, dziennik urzędowy, teraźniejszej władzy rewolucyjnej w Ankonie, obwieszcza jako obowiązujące w Marchyach prawo piemonckie z dnia 25. sierpnia 1848. Prawo pomienione wydala zakon Jezuitów z kraju, i zabiera jego dobra na rzecz skarbu.

— W Castelnuovo, w Civita Castellana zatknęła ludność papieska za zbliżeniem się wojsk francuskich napowrót papieskie herby, z głośnemi okrzykami radości.

Neapol. *Gazeta gaetańska* z dnia 4. b. m. podaje treściwy opis wypadków bitwy z 1. b. m. Zachęcony kilku pomyślnemi potyczkami pod murami Kapuy i wzdłuż brzegów Wolturny postanowił jenerał Ritucci rozpocząć kroki zaczepne trzema rekonesansami ku S. Maria, S. Angelo i Maddaloni. Trzy kolumny pod dowództwem jenerała Mechela, marszałka Afan de Rivera i jenerała Tebachi, otrzymały rozkaz wykonać ten ruch. Ogień rozpoczęli wraz ze świtem na lewem skrzydle (jenerał Mechel) strzelcy i po raz pierwszy prowadzony do boju batalion tyralierów gwardyi. Nieprzyjaciel postępując drogą od S. Maria i S. Angelo ujrzał się wnet zmuszonym do odwrotu na silne swe stanowiska, które wprzódy zajmował. Królewscy strzelcy zdobyli pozycyę pod St. Angelo, wzięli bagnetem trzy ustawione tam bateryę, pozagwożdżali działa, lub je zrzucili z wałów, wdarli się z sześciu działami do S. Angelo de Fornis, wdrapali się na wzniesione tam barykady, zabrali wiele jeńca, koni, mułów, wielką ilość broni i mnóstwo amunicyi, poczem pożywili się zgotowanem już i odbieżonem w ucieczce jadłem nieprzyjacielskiem.

Jego królewska Mość zagrzewał osobiście do boju walczących w S. Angelo, i podzielał z nimi radość zwycięztwa.

Hr. Caserta i Trapani podzielali niebezpieczeństwa kolumn walczących pod S. Maria. Kolumny te wzięły także kilka barykad, straciły jednak pod morderczym kartaczowym ogniem nieprzyjacielskim kilku oficerów, podoficerów i żołnierzy, i musiały zostawić w ręku nieprzyjacielskim dwa działa, przy których ubito konie. W tym boju odznaczyli się strzelcy konni.

Na prawem skrzydle uderzył brygadyer Sergani z niespełna dwoma szwadronami lansierów, oddziałem saperów i czterma działami na umocnioną wieś S. Tammaro, zdobył ją, zabrał nieprzyjacielowi jedną chorągiew i wiele jeńca, broni i amunicyi.

Jenerał Colonna nie dopuścił licznym kolumnom nieprzyjacielskim przejść Wolturny, odparł je w lasy San Vitańskie, a strzelcy rozbili uchodzących w zupełną rozsypkę.

Było to właśnie o godzinie trzeciej z południa. Rekonesans był na całej linii pomyślnie ukończony, a wojska otrzymały rozkaz odwrotu do Kapuy, i wróciły tam w jak najpiękniejszym porządku. Nieprzyjaciel nie ośmielił się uderzyć zaczepnie. Szwadron karabinierów zniósł śmielsze oddziały nieprzyjacielskie, które odważyły się postępować za nami.

Między jeńcami znajduje się wiele rannych. Pielęgnują ich z równą pieczołowitością jak rannych neapolitańskich.

— Rozkaz dzienny Króla Franciszka II. datowany dnia 29. września, nazywa *pomyślnym* dotychczasowy tok wojny, i napomina żołnierzów, aby za przykładem 14. pułku strzelców, obchodzili się łagodnie z jeńcami i rannymi.

Rozkaz dzienny z dnia 26. września z podpisem ministra wojny Ulloa wychwala dzielność i wytrwałość dowódzcy Baja, który potrafił się oprzeć zarówno dzielnie pokusom i atakom. Oddaje także wielkie pochwały załodze w cytadeli mesyńskiej.

— *Gazeta turyńska* zaprzecza wiadomości podanej w dzienniku *Espero* jakoby wysłano wojska piemonckie do Sycylii, aby zdobyć zajętą dotąd wojskami królewsko-neapolitańskiemi Syrakuzę. *Gazeta turyńska* dodaje, że na teraz nie ma jeszcze zamiaru posyłać wojsko piemonckie do Sycylii.

Niemce.

(Książę Rejent do Warszawy. — Indemnizacya cła na Elbie.)

Berlin. Jego kr. Wysokość książę Rejent wyjeżdża w sobotę rano do Warszawy, i stanie tam w niedzielę z rana. Powtarzana w kilku dziennikach pogłoska, jakoby minister Schleinitz nie miał towarzyszyć księciu Rejentowi w tej podróży, okazuje się według *Nowej pruskiej gazety*, mylną.

— Piszą z Berlina do *Hamb. Nachr.*, że sprawę opłaty celnej na Elbie już załatwiono. Komisya, którą Król zwołał w Hanowerze zgodziła się przyjąć angielski projekt spłacenia. Finansiści uważają wprawdzie tę sumę za małą i radzili ją zwiększyć, ale minister spraw zewnętrznych i poseł w Londynie sprzeciwiali się temu z politycznych względów i wreszcie przeszedł ich projekt. Rząd angielski wnosi, by umorzyć cło pomienione, którego dochody przyjęto na 30.000 ft. szterl. i spłacić w stosunku $15^1/_2$ letniego dochodu. Z tej całkowitej sumy, która wynosi 460.000 ft. szterl. spłaci w trzeciej części Anglia, a drugą trzecią część Hamburg, ostatnia trzecia część przypada na inne państwa, biorące udział według planu hanowerskiego. Senat hamburgski oświadczył się gotowym przyjąć ugodę i trzecią część sumy. Cło wtenczas zniosą, jak tylko uda się Hanowerowi $^6/_7$ ostatniej trzeciej części otrzymać od innych państw. Ten warunek zastrzegł sobie rząd hanowerski, i zdaje się, że go Anglia także przyjmie.

Turcya.

(Doniesienia z Syryi. — Kolej Kustendży otwarta. — Książę Kuza przybył do Konstantynopola.)

Gubernator Saidy, jak donosi telegram marsylski, rozkazał uwięzić tłumacza holenderskiego konzulatu, ale na groźbę dwóch holenderskich okrętów wojennych, że będą bombardować miasto, wypuścił go na wolność.

— Dnia 4. b. m. otworzono uroczyście kolej żelazną w Kustendży, obecni byli minister handlu i publicznych robót, Etem Basza, p. Delef, nadinżynier budowy dróg i mostów, p. Ritter, inżynier, Mustafa Effendi, sekretarz Tansimatu. Także sir E. Lytton Bulwer zaszczycił uroczystość swoją obecnością, a osobno do tego najęty parowiec Lloyda „Eleno“ przywiózł na miejsce wyborową liczbę gości.

— Proklamacya Fuada Baszy z dnia 18. września, wzywająca do powrotu chrześcian, którzy z Damaszku uszli do Bejrutu, gdyż w przeciwnym razie odmówi im się wsparcie $1^1/_2$ piastra dziennie, które teraz pobierają, wywołała powszechną niechęć, bo nie można wymagać po tych nieszczęśliwych, którzy śród ucisku dostali się do Bejrutu, by znowu wracali do domu, pokąd jeszcze nie uspokojono Libanonu, nie rozbrojono Druzów a w samym Damaszku nie przywrócono porządku. — Dnia 25. września miało 3000 Francuzów wyruszyć na Liban, a to do Bieddin, koło Deir-el-Kamar. Przywieziono pojmanego w Damaszku Tahira Baszę, byłego komendanta wojskowego w Bejrucie; osądzonego już w Damaszku, ale wyrok jeszcze nie wiadomy. — Skonfiskowano już i mają sprzedawać posiadłości szejków, którzy nie stawili się na wezwanie Fuada, dochód z przedaży ma pokryć koszta odbudowania chrześciańskich wsi, które popalili Druzowie. — Książę Kuza, który jadąc do Konstantynopola zatrzymał się dla silnej burzy kilka dni w Gałaczu, przyjechał już do tureckiej stolicy. Dziewiętnaście wystrzałów dział i tureccy dygnitarze powitali go, gdy wysiadał na brzeg przed sułtańskim pałacem Emir-giani. Nazajutrz przyjmował księcia Sułtan w uroczystej audyencyi.

Azya.

(Doniesienia z Indyi.)

Kalkuta, 22. sierpnia. Z Delhi donoszą, że stracono kilku z powstańców z ostatnich rozruchów, a między nimi mordercę politycznego ajenta w Kotah, majora Burton, i że jeszcze mają stracić wielu innych. — Maharadża Dżung Bahadur w Nipalu przedsięwziął stanowcze kroki, zniszczyć działania powstańców przeciw angielskiemu rządowi w Nipal. Naczelnikom zakazał wszelkich korespondencyi ze szkodą dla Anglii, i rozkazał przemocą rozpędzić tłum dawnego żołnierstwa sepojów, którzy się zgromadzili koło świątyni pod pozorem obrzędów religijnych, przyczem poległo kilku sepojów. Anglia ma odnowić traktaty z Nipalem. — Pod Meywar w Radżputanie zgromadziły się także tłumy powstańcze, a zrabowawszy kilka wsi, przyłączyli się w sile 2000 ludzi do włoczącego się jeszcze naczelnika Rao Sahib.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 17. paźdz. Dzisiejsza *Times* podaje następujące wiadomości z Neapolu z 16. b. m.: Prodyktator i ministeryum zrezygnowali. Garibaldi pragnie, ażeby wotum względem anexyi potwierdziło neapolitańskie i sycylijskie zgromadzenie narodowe *(assemblées)*. Agitacya wzmaga się; patrole przeciągają po mieście.

Medyolan, 17. paźdz. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi z Grottamare z 13. b. m. Dziś przyjmował Wiktor Emanuel deputacyę neapolitańską, która musiała kołować daleko przez centralne Włochy, gdyż północna część Neapolu jest obsadzona wojskami Króla neapolitańskiego a w Abruzzach uwijają się reakcyjne bandy i rozbitki wojska.

Król odpowiedział na wniosek względem anexyi, że powziął stanowczy zamiar naprawić krzywdy, jak wyrządziły Włochom los i Europa, i gdyby okazało się potrzebnem, walczyć do ostateczności, by spełnić życzenia ludów, które położyły w nim swoje zaufanie. Spodziewa się, że Neapolitanie, którzy w r. 1848 walczyli mężnie pod Goito przy jego boku, przyczynią się równie jak Lombardowie i Toskanie do pomyślnego ukończenia sprawy Włoch, jeśliby stawiano przeszkody jego przedsięwzięciu. On zaś wytrwa stale i niezłomnie w swojej polityce.

Ten sam dziennik donosi: Na posiedzeniu senatu dnia 16. b. m. przyjęto anexyę 84 głosami przeciw 12. Senator Brignole gani politykę rządu, broni świecką władzę Papieża i dynastyę burbońską.

Senator Gioja powątpiewa, aby kiedykolwiek mogła istnieć w Rzymie powaga władzy papieskiej obok Piemontu. Cavour pochwala, że polityka rządu, aczkolwiek nosi na sobie cechę rewolucyjną, znalazła poparcie senatu; będzie to z korzyścią dla sprawy konserwatyzmu. Anexya Neapolu jest wprawdzie krokiem rewolucyjnym, lecz zarazem w wysokim stopniu konserwatywnym. Środki oswobodzenia Marchyi i Umbryi nie były natury konserwatywnej, ale cel jest świętym.

O Wenecyi Cavour nie wspomina — co do Rzymu podziela obawy senatora Gioi.

Zasada wolności sumienia jest nową. Także jest myśl rozdziału władzy świeckiej od duchownej. Gdy te zasady będą należycie pojęte, wówczas będzie mógł być w Rzymie Papież obok Króla Włoch. Naszem zadaniem jest dążyć ku temu. Azegli wyraził się także przychylnie o anexyi.

Berlin, 17. paźdz. Słychać z pewnością, że rosyjski poseł przy dworze turyńskim został odwołany, i że sardyńskiemu posłowi w Petersburgu odesłał również paszporty książę Gorczakow.

Wiadomości handlowe.

Wadowice, 12. października. Na wczorajszy targ tygodniowy przywieziono 96 meców pszenicy, 142 m. żyta, 158 m. owsa i 110 m. ziemniaków. Wszystko zostało sprzedane i płacono za mec pszenicy ($79^1/_3$ ℔) 6 zł. 75 c., żyta ($76^1/_3$ ℔) 4 zł. 86 c., owsa (46 ℔) 1 zł. 59 c., ziemniaków 1 zł. 60 c.

Nowy Sącz, 12. października. Na dzisiejszym targu były następujące ceny: mec pszenicy 6 zł. 52 c., żyta 4 zł. 10 c., jęczmienia 2 zł. 70 c., owsa 1 zł. 50 c.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. października.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Stadnicki Ignacy. — Hr. Piniński Leonard. — Rozwadowski Erazm. — Januszewski Teofil. — Turkułł Felix. Warnow Kornik Jerzy. — Sozański Celestyn. — Nikorowicz Stan., c. k. podporucznik.

Hotel Kuhna: Majeranowski Maryan, c. k. podporucznik. Brückmann Wilhelm. — Firich Hugo.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. października.

PP. Krzysztofowicz Szcz., do Jasionowa. — Bartiez Paweł, do Besarabii. — Barzykowski Michał, do Bryniec górnych. — Ciemierzyński Michał, do Brzodawy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	327.92	+ 5.8	91.0	połud.-zach. sł.	deszcz
2. god. po poł.	328.24	+ 9.2	69.2	zachodni „	pochmurno
10. god. wiecz.	328.20	+ 4.4	88.5	półn.-wsch. „	„

Ilość deszczu 0.‴47.

T E A T R.

Dziś na scenie niemieckiej nowa opera Verdego: „**Traviata.**“

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 22. października: Wydzierżawienie młynów za pomocą ofert w Kutach. — Licytacya na dostarczenie potrzeb kancelaryjnych dla władzy obwodowej za pomocą ofert w Złoczowie. — Licytacya na wydzierżawienie dochodów za stragańskie i targowe za pomocą ofert w Brodach. — Wydzierżawienie myt na gościńcu zaleszczyckim za pomocą ofert w Czortkowie

Dnia 23. paźdz.: Sprzedaż realności nr. 206²/₄ w Stanisławowie. — Licytacya na dostarczenie różnych artykułów kancelaryjnych we Lwowie.

Dnia 24. października: Wydzierżawienie restauracyi na dworcu kolei żelaznej w Rzeszowie za pomocą ofert w Krakowie. — Wydzierżawienie młynów w Bolechowie.

Dnia 25. października: Sprzedaż części realności nr. 72⁴/₄ i całej realności nr. 199⁴/₄ i 372 m. we Lwowie.

Dnia 26. października: Sprzedaż realności nr. 141 w Samborze. — Sprzedaż sumy zahypotekowanej na dobrach Rasłowice w Samborze. — Sprzedaż dóbr Koszelów we Lwowie. — Sprzedaż sumy 1500 dukatów ciążących na realności nr. 85 w Przemyślu. — Licytacya na dostarczenie papieru dla c. k. dyrekcyi finansów za pomocą ofert w Krakowie.

Dnia 29. października: Sprzedaż wsi Mielniczna w Turce. — Licytacya na dostarczenie robót introligatorskich za pomocą ofert w Złoczowie.— Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego w Bernie, — Sprzedaż realności r. 25 w Bołdurach w Brodach.

Kurs lwowski.

Dnia 19. października.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	20	6	28
Dukat cesarski .	„ „	6	24	6	31
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	70	10	90
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	7	2	11
Talar pruski	„ „	1	97	2	1
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.		84	25	85	—
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	—	—	—	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	66	50	67	50
6% Pożyczka narodowa		75	—	76	—

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dni 19. października

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 75.90 Metaliki po 5% za 100 zł. 65.— ; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.— Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 761. ; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 171.60; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 113 15. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 131.85. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.31⁵/₁₀, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 16. października.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% . .	60 75	61 —
Z pożyczki narod. po 5%	75 30	75 60
Z r. 1851, ser. B. po 5%	95 —	95 50
Metaliki po 5%	64 30	64 50
dtto. „ 4½% . . .	57 50	58 —
dtto. „ 4%	52 —	52 50
dtto. „ 3%	38 —	38 50
dtto. „ 2½%	33.—	34.—
dtto. „ 1%	12 70	12 80
Przez. do wylos. z r. 1839	123 75	124 25
„ 1854	88 25	88 75
„ 1860	88 50	89 25
Renty Como po 42 lir. aus.	15.25	15 50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	60.—	61.—
„ 4½%	56 —	57 —
„ 4%	48.—	49 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	42.—	43.—
„ 3%	—.—	50.—
„ 2½%	—.—	46.—
„ 2¼%	—.—	41.—
„ 2%	—.—	37 —
„ 1¾%	—.—	33.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	60.—	61 —
„ 4½%	56.—	57.—
„ 4%	48.—	49.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi .	88.—	89 —
Wyż. Aust. i Salb.	88.—	88 50
Czech	91.—	92.—
Morawii	86 —	87.—
Szląska	84.—	85.—
Styryi	85.—	86.—
Tyrolu	96.—	—.—
Kar., Krainy. i Wyb.	89.—	90.—
Węgier	67 —	67 50
Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii . . .	63 75	64 50
Galicyi	66 —	66 50
Siedmiogr. i Bukow.	62 75	63 —
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	— —

	pien.	towar
Wen. pożyczka z r. 1859	79.—	79.50
Dług Tyrolu po 5%	60.—	61.—
„ 4%	48 —	49.—
Dług Salcburga „ 3½%	42.—	43.—
„ 3%	—.—	35.—
„ 2½%	—.—	29.
Dług Krainy . „ 2%	—.—	22.—
„ 1¾%	—.—	21.—
2. Stan oblig. domestykaln.		
po 3% za 100 zł. . .	—.—	14.—
„ 2½% za 100 zł. . .	—.—	13.—
„ 2¼% za 100 zł. . .	—.—	12.—
„ 2% za 100 zł. . . .	—.—	11.—
„ 1¾% za 100 zł. . .	—.—	10.—
3. Akcye.		
Banku nar.	761	763
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	170 80	170 90
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	534 —	536 —
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	1825	1827.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	257 50	258 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	179 50	180 —
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k. .	115 —	116 —
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Lomb.-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 120 zł. (60%)	145.—	146
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 120 zł. (60%)	151 —	151 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m.k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k.	56.—	60.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	645.—	650.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
z wpłatą 60 zł. (30%) .	—.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k. . . .	—.—	200.—

	pien.	towar.
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a. .	100.—	105.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	412.—	414.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	150.—	190.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	350.—	355.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k. . . .	315 —	320.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k. . . .	—.—	—.—
4. Listy zastawne.		
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	98 50	99 50
10 „ 5%	96 50	97 50
przeznacz. do los. po 5%	88 50	89 —
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	100.—	—.—
przez. do los. po 5% .	84 75	85.25
Gal. Tow. kred. po 4% . .	83.50	84.50
5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134.50	135.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	93.—	93 50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	132.75	133.
Kol. Gloggn. za 100 zł. .	—.—	80.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	92.50	93.—
Lloyda za 100 zł. . . .	—.—	80.—
6. Losy.		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	164 25	164 50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	93 —	94.—
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	111.—	112.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.75	38.—

	pien.	towar
Esterhazego po 40 zł. m. k.	82.—	83 —
Salma „ 40 „ „	36.—	37.—
Palfiego „ 40 „ „	34 —	35.—
Clarego „ 40 „ „	35.	36 —
St. Genois „ 40 „ „	35.—	36.—
Windischgrätza 20 zł. „	22 —	23.—
Waldsteina 20 „ „	24 75	25 25
Keglevicha 10 „ „	13.—	14 —
Weksle. (Na 3 miesiące.)		
Amsterdam za 100 zł. hol.	113 50	113 —
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	113.—	113 25
Berlin za 100 tal. . . .	.—	—.—
Wrocław za 100 tal. . .	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	113 25	113 50
Genua za 100 lir. piem. .	— —	—.—
Hamburg za 100 M. B. .	99 90	100.—
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt . .	131.90	132.—
Lugdun za 100 fr. . . .	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	52.55	52 65
Marsylia za 100 fr. . . .	52 60	52 60
Paryż za 100 fr.	52 65	52.70
Praga za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piastr. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—
Dyskonto weks. Bank. nar. . . .		5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.		5%

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.	zł.	c.
Dukaty ces. men.	6 zł.	34 c.
dtto. pełnej wagi . . .	6 „	33 „
Korona	18 „	25 „
Półkorona	— „	— „
Napoleondor	10 „	60 „
Rosyjski impery.	10 „	99 „

Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

(Ruch dziennikarski w Austryi.) Ruch dziennikarski co do zagranicznych dzienników, o ile przesyłają się pocztą austryacką, podniósł się w pierwszej połowie b. r. w porównaniu z półroczem r. 1859; natomiast przesyłki krajowych dzienników zmniejszyły się w porównaniu z tem półroczem wojennem, także jest mniejsza przesyłka austryackich dzienników za granicę. Wciągnąwszy do rachuby miejscowe prenumeracye, pokaże się, że w pierwszem półroczu 1859, pora wojny włoskiej, prenumerowano w Austryi 25 005 exemplarzy zagranicznych, a 264 560 exemplarzy krajowych dzienników, w pierwszej połowie b. r. 27 760 zagranicznych, a 203 800 krajowych dzienników. Więcej niż trzecia część krajowych a szósta część zagranicznych dzienników przypada na pocztowy okręg wiedeński. Poczta wiedeńska expedyowała w pierwszem półroczu 1860 r. 6,546.314 exemplarzy 72* dzienników wiedeńskich, między niemi 14 politycznych dzienników o 5,551.033 numerach, inne dzienniki są belestryczne i umiejętne. Pomiędzy zagranicznemi dziennikami politycznemi tego półrocza znajdujemy w spisie 1124 (638 w samym Wiedniu) egzemplarzy „powsz. Augsb. Gazety,“ i 2 exemplarzy „Strasburskiego korespondenta“; między niepolitycznemi zapisane są na poczcie wiedeńskiej 56 exemplarzy „Fliegende Blätter“, 130 „Dziennika ilustrowanego“, 43 „Dorfbarbier“, 244 „Kladeradatsch“, 92 „Münchener Punsch“ i 40 exemplarzy „Revue de deux Mondes“ Znaczniejsza jeszcze liczba niepolitycznych dzienników, przychodzi, jak wiadomo, drogą księgarską.

(Ludność Holandyi.) Według ostatniego obliczenia wynosiła ludność Holandyi na końcu roku zeszłego 3,357.329 dusz, 1,96 .395 męskich, a 1,693.934 żeńskich. Roku 1850 urodziło się 115 569, umarło 102 527, przybyło 115.441, ubyło 113.715. Liczba protestantów wynosiła 2,017.659, katolików 1,230.946 żydów 65.752.

Dodatek tygodniowy Nr. 42,

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1) Zakład narodowy imienia Ossolińskich. Przemowa kuratora JW. Maurycego hr. Dzieduszyckiego, i zdanie sprawy z administracyi Zakładu im. Ossolińskich, czytana dnia 12. paźdz. 1860 na publicznem posiedzeniu w Zakładzie.

2) Komunikacya krajowa. Gościńce i drogi w dwunastu wschodnich obwodach Galicyi w roku 1859.

3) Starostwo Sanockie. Dokument z r. 1402 i kilka lat późniejszych. Wypis z metryk koronnych zawierający rewizyę Starostwa Sanockiego uskutecznioną roku 1565 przez Krzysztofa Sokołowskiego, starostę rogozińskiego, na mocy ustawy z r. 1563.

Cło albo myto. Lasy i wrąb do nich. — Dań barania albo Strąga. — Żerowczyzna albo dań wieprzowa.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.